

คำสำคัญ : วรรณกรรมอีสาน/ สร้อยสายคำ/ ขะลำเห็ดขวง/ กลวิธีในการสอน

ปัจจัย ศรีโชค : การศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการสอนเรื่องขะลำ เห็ดขวงในวรรณกรรมอีสานเรื่องสร้อยสายคำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.พรสวรรค์ อัมรานนท์ และ ผศ. ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ. 296 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้มีมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีในการสอนขะลำ เห็ดขวง ในวรรณกรรมอีสานเรื่องสร้อยสายคำซึ่งเป็นวรรณกรรมคำสอนที่มีแนวคิดเกี่ยวกับข้อห้ามตามวิถีปฏิบัติชาวบ้าน และความเชื่อต่าง ๆ ผลจากการศึกษามีดังนี้

ผู้วิจัยสามารถแบ่งประเภทของขะลำ เห็ดขวง โดยจัดตามลำดับชีวิตของบุคคลตั้งแต่การแต่งงาน การปลูกเรือน การครองเรือน พิธีศพและความตายซึ่งแต่ละประเภทล้วนเป็นข้อห้ามที่เป็นกุศโลบายในการควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม รวมทั้งเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตของชาวอีสานในอดีต สำหรับกลวิธีการสอนขะลำ เห็ดขวง ที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่องนี้มี 2 ลักษณะ ได้แก่

1. กลวิธีในการสอนโดยใช้การขู่เพื่อชี้ให้ผู้ปฏิบัติเห็นผลร้าย ด้วยการอาศัยความเชื่อให้คนปฏิบัติตาม เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับบนρκและบาปกรรม โดยใช้ถ้อยคำที่มีความหมายในทางลบเพื่อสร้างอารมณ์ความรู้สึกให้เกิดความกลัว เช่น จิบหาย วินาศ โหยภัย เป็นต้น

2. กลวิธีในการสอนโดยใช้วิธีการปลอบเพื่อชี้ให้ผู้ปฏิบัติเห็นผลดี ด้วยการกล่าวโน้มน้าวให้เกิดแรงจูงใจ เช่น การชี้ให้เห็นถึงความเจริญเมื่อปฏิบัติตามข้อห้ามนั้นๆ โดยใช้ถ้อยคำที่มีความหมายไปในทางที่ดี เช่น เจริญ รุฒิ และรุ่งเรือง เป็นต้น

KEY WORD : NORTHEASTERN LITERARY WORK/ SOI SAI KAM/ TABOO/ THE TEACHING
DEVICE

PAJAREE SRICHOK : AN ANALYSIS OF THE TEACHING DEVICE OF
TABOO IN THE NORTHEASTERN LITERARY WORK "SOI SAI KAM". THESIS ADVISORS :
PORNSAWAN AMMARANON AND ASST. PROF. SOMBAT MANGMEESUKSIRI, Ph.D.

296 pp.

The purpose of this thesis is to analyse the teaching devices which are shown in the form of Taboo in the Northeastern literary work, Soi Sai Kam. The result of this thesis shows that the taboo can be categorised by the steps of life : marriage, house building, housework management, funeral and posthumous rites. Each taboo is the prohibition to control people's behaviour. It is the way of Northeastern people's lives especially in the past.

The research indicates that there are two kinds of the teaching devices in this literary work :

1. The teaching device in the form of threatening people to follow the religion rules such as beliefs of hell and law of karma (action). Author always use the negative words to make people afraid of sin.

2. The teaching device in the form of the inspiring or encouraging people to follow the rules on the way of life for the prosperity. So the Author always use the positive words to persuade people to practice that teaching.